

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

In prada corbilor.

Pe un câmp uscat de secetă privim la muritorul, care-și trudește trupul stârpit de truda greutăților și stors de zbiciul foamei întru clădirea așezământului său. Mânile sleite nu mai pot purta lucrul și mintea lui este răvășită de năcaz. Gol și descoperit de toate ar vrea să înfrunte vitregia ursitei și nu poate. Corbii rotesc în jurul lui și-i așteaptă căderea.

Această întruchipare fulgeră prin mintea omului când se gândeste la sbuciumul poporului nostru. De nicăiri, nici un pic de ajutor, numai răutate. Fântâna atotdătătoare de viață — dreptatea — par'că și-a secăt izvorul. Nu mai este cine să asculte strigătul desperat după scăpare.

Cei cari au purtat până acum răspunderea cârmei, ar fi trebuit să-și dea seamă, că nu se poate lăsa poporul de jos pradă desnădejdei. Dragostea de români și în sufletele de-acuma zece ani au fost comoara cea mai neprețuită a poporului nostru, care singură putea să întărească sufletul unui neam desjugat. Toată comoara aceasta sufletească a fost risipită de cămătarii și zbirii țării.

Suntem încunjuțați de-o ceată flămândă de potrivnici. Am suferit în streinătate atâtea umiliri rușinoase, încât trebuie, azi, să-și dea seamă orice om cu răspundere, că nu se mai poate duce mai departe o gospodărie zdruncinată și putrezită de cele mai urâte fărădelegi.

În alte țări, — chiar în cele învinse — poporul merge spre propășire și înaintare, de vreme ce la noi se surpă și ceea ce avem. Zadarnic sunt la noi atâtea bogății firești și zadarnic avem un popor atât de bun și răbdăriu, — fericirea nu-și găsește locul în țara noastră. În țara noastră nu cântă nici o pasăre măiastră — n'avem nici un poet al înfăptuirii visului național.

Suntem la răscrucea destinului. Partidul național-țărănesc, una în suflet și gândire cu întreg poporul, își cheamă fiii săi la Alba-Iulia. Ne ducem cu toții cu credința, că măcar în cel din urmă ceas se va asculta glasul unui neam întreg.

Nu vrem — să fim prada corbilor.

Dr. Alexandru Ceușianu.

Mândria de om liber.

de N. Ghiulea, Prof. universitar

Prin dreptul de vot și împroprietărire poporul românesc a ajuns stăpân pe soarta sa și pe bogăția acestei țări. În marginele țării noastre frumoase, care cuprind — ca 'n vis — întreg neamul românesc, poporul nostru poate crește și propăși, poate fi mulțumit și fericit cum nu a fost un alt popor pe pământ.

Poporul românesc e domn în țara lui.

Dar pentru a se bucura de aceste neprețuite daruri cu care l-a învrednicit Dumnezeu, trebuie să le păstreze și să le apere.

Nu e de ajuns să le fi meritat și să-i fi făcut dreptate, cineva, dându-le, poporul are datoria să le folosească spre binele neamului întreg, să le păstreze neștirbite, și să lupte, dându-și viața, dacă furi ar veni să i le răpească.

Poporul românesc, astăzi, este liber pe tot cuprinsul țării, este stăpân pe pământul pe care îl muncește și e stăpân pe roada muncii lui. Astăzi poporul românesc, prin dreptul de vot, are puțința, datoria și dreptul de a

alege pe oamenii care să guverneze țara, care să o guverneze după dorința poporului, spre binele poporului. Astăzi după lege poporul românesc hotărăște singur de soarta neamului întreg.

Este un drept mare, de mare preț și de mare răspundere, de care se bucură poporul nostru. Este un drept pe care poporul trebuie să-l prețuiască după cum se cuvine și să-l folosească întreg.

Dacă ani de-arândul poporul românesc a fost rob și dădea ascultare stăpânului moșiei pe care el, cu sudoarea frunții lui, o muncea; dacă ani de-arândul a mâncat humă și porumb muced, și trăgea plugul pe brazda săracă în locul boului care îi lipsea; dacă ani de-arândul poporul românesc a trebuit să-și înghită lacrimile și să-și înnece în adâncul sufletului mândria, astăzi are datoria să răzună durerea și umilința trecutului.

Poporul românesc astăzi este liber, și-a rescumpărat libertatea prin vitejia cu care și-a apărat țara în războiul întregirei neamului. Astăzi nu are a da

umilită ascultare nimănui. El trebuie să fie mândru de viața sa, de trecutul său, de faptele sale vitejești.

El are în această țară drepturi consfințite de legi, el are datoria să le folosească. Nimeni nu are dreptul să i le știrbească, sau să i le răpească. Și acel care voește să se atingă de drepturile sale, oricare ar fi, nu numai că nu merită ascultare, dar trebuie împiedecat să o facă.

Nu este nimic mai de preț ca mândria omului liber.

Poporul românesc trebuie să caute în adâncul sufletului său simțămintele de mândrie ce stăpâneau pe strămoșii săi; trebuie să simtă că el e un popor de neam, că a fost totdeauna liber și totdeauna stăpân pe moșia sa.

Omul liber nu îngăduie să i se încalce libertatea, nu îngăduie să i se

fure drepturile. El le folosește cu judecată și le apără cu viața.

Cel mai sărac țărănu are înaintea legii aceleași drepturi ca cel mai bogat boier. Cel mai sărac țărănu e un om liber și trebuie să aibă mândria omului liber. El nu trebuie să se lase necinstit, să se lase bătut sau schingiuit, — oricine ar fi acela care voește să se atingă de el. Și el nu trebuie să lase nepedepsită necinstea ce i s'a făcut prin copleșirea puterilor sale.

Acel care, cu umilință, primește necinstea de la un om pe care, el, fără dreptate, îl crede mai mare, este un rob, un suflet de rob, de la care poporul românesc nu are de așteptat nimic.

Poporul românesc pentru a crește și a propăși trebuie să fie alcătuit din oameni liberi, din oameni mândri de libertatea lor.

Politica în țară.

Se știe că, după adunarea ținută de partidul național-țărănesc la București, deputații și senatorii partidului nostru s'au retras din Parlament și Senat, rămânând acolo numai liberalii. Mai nou a intrat în Parlament și dl. Nicolae Iorga, care a fost ales deputat în săptămânile din urmă. A doua zi după intrarea sa în Parlament, dl. Iorga a ținut un mare discurs (vorbire), arătând ce faină rea are țara noastră în streinătate, ce rău merg treburile în țară, în ce stare de năcaz și sărăcie se găsește țara noastră datorită politicii partidului liberal, care de 10 ani și mai bine cârmuește singur țara. Dl. Iorga a sfătuit pe liberali să se retragă grabnic dela cârma țării, făcând loc unui guvern, care să poată face alegeri libere și cinste, pentru cetățenii să aducă la cârma țării guvernul pe care ei îl vreau și despre care ei au credința că va putea scoate țara din năcazurile și sărăcia în care se chinuște azi. Dorința țării este, ca liberalii să dea cârma țării în alte mâini, și aceasta cât mai curând, căci alfel prezența lor la cârma țării va aduce mari frământări în țară.

Partidul național-țărănesc a început să facă pregătirile trebuincioase pentru adunarea dela Alba-Iulia, adunare care se va ținea, negreșit, în **Duminea Tomii**. Adunarea dela Alba-Iulia a fost fixată inadins pe Duminea Tomii, căci atunci se împlinesc 80 de ani dela marea adunare din 1848, ținută pe Câmpul Libertății din Blaj. Și, după cum adunarea din 1848 a avut un mare rost și a însemnat o zi istorică în viața neamului nostru, așa și adunarea fixată pe Duminea Tomii 1928 va trebui să aibă un rost însemnat și va trebui să însemneze o zi istorică în viața națiunii române din România întregită.

La București s'au adunat, în ziua de 18 Martie a. c., o sută mii de cetățeni din toate colțurile țării. La Alba-Iulia se vor aduna mai multe sute de

mii de cetățeni. Acolo se vor discuta multe chestii politice, cari privesc viitorul țării noastre. Adunarea dela Alba-Iulia trebuie să aducă o schimbare înspre mai bine în viața politică a țării, va trebui să arete liberalilor, dar mai ales altor factori, că țara noastră nu mai poate trăi sub călcăiul nemilos și asupritor al partidului liberal. La adunarea din București s'a văzut cât de disciplinați sunt luptătorii partidului național-țărănesc; s'a văzut, că suntem cei mai pilduitori oameni de ordine. Tot așa vom fi și la Alba-Iulia. Ne vom duce la Alba-Iulia în liniște și ordine și adunarea va decurge în cea mai mare liniște și ordine, dar din liniștea și ordinea noastră cei chemați vor trebui să înțeleagă, că dorința neștirbită a țării trebuie împlinită, că guvernul liberal trebuie să plece dela cârma țării, căci altfel cine știe, cine știe ce ascund sufletele liniștite cari se vor îmbrățișa la Alba-Iulia.

Pe Românii din ținutul nostru îi îndemnăm, cu toată căldura sufletului nostru, să se pregătească cât mai mulți pentru Alba-Iulia, pentru că în ciasul de plecare să fim gata de drum.

1 April.

Inceputul luni April a fost proclamat drept zi a nebulilor. Lumea este dedată, ca în această zi să fie purtată de nas cu glume și fel de fel de năzbătii. Ceeace, însă, între oameni se iartă ca șagă bună de răs — nu se poate primi drept o glumă când lucrurile pornesc dela autorități cu răspundere.

Nu știm cum să înțelegem comedia ce s'a făcut cu înființarea judecătoreștii mixte din Toplița-Română. S'a hotărât, de către cercurile înalte, ca la 1 April 1928 să ia ființă așezământul judecătoreștii atât de necesar pentru poporul din jurul Topliței. Ținem să recunoaștem, că prin înființarea acestei judecătoreștii s'a făcut un lucru bun, —

Aviz.

In legătură cu vechile convenții din 19 Octomvrie 1927 și 20 Decemvrie 1927 subsemnatele instituțiuni de bancă prin aceasta aduc la cunoștința On. clientele, că începând dela

1 Aprilie 1928 dobânzile după depunerile spre fructificare pe libel sau cont curent, vor fi reduse cu încă 2%, adică la 14%, iar depunătorilor noii spre fructificare, dela această dată, nu li se va da un procent mai urcat de 12% (douăsprezece la sută), brutto.

Reghin, la 20 Martie 1928.

Casa de Economie din Reghinul-săsesc S. A.
Banca Industrială și Comercială din Reghinul-săsesc.

„Mureșiana“ Inst. de Credit și Economii S. A.
Casa de Păstrare și Credit din Reghin și jur S. A.
Cooperativa Creștină de Credit din Reghin.

Casa de Economie din Târgu-Mureș
Sucursala Reghin S. A.

Banca de Scont din Târgu-Mureș
Sucursala Reghin S. A.

Kundmachung.

Die unterfertigten Sächsisch-Regener-Geldinstitute verständigen ihre p. t. Kunden, dass sie, unter Bezugnahme auf ihre Vereinbarungen vom 19. Oktober und 20. Dezember 1927, nach den bei ihnen fruchtbringend angelegten Spareinlagen, sowie nach den auf Kontokorrent angelegten Kapitalien die Zinsen

ab 1. April 1928 mit weiteren 2%, daher auf 14% herabsetzen und nach neuen Einlagen höchstens 12% Brutto vergüten werden.

Sächsisch-Regen, 20. März 1928.

Sächsisch-Regener Sparkasse A. G.
Sächsisch-Regener Gewerbe- und Handelsbank A. G.

„Mureșiana“ Inst. de Credit și Economii S. A.
Sächsisch-Regener Umgebungs- Spar- und Credit A. G.

Christliche Creditgenossenschaft S.-Regen.

Marosvásárhelyer Sparkasse A. G.
Filiale Sächsisch-Regen.

Marosvásárhelyer Escomptebank A. G.
Filiale Sächsisch-Regen.

Hirdetmény.

Alulirott szászrégeni pénzintézetek értesítik t. ügyfeleiket, hogy a náluk gyümölcsözés végett takarékpénztári betétként, vagy folyószámlán elhelyezett tőkeösszegek után, az 1927. évi október 19. és december 20.-iki bankközi egyezményekkel kapcsolatosan,

1928. évi április hó 1.-től kezdődőleg a betétkamatok 2%-al újból, tehát 14%-ra, leszállítatnak és új betétek után legfeljebb bruttó 12% kamatot fognak téíteni.

Reghin, 1928. március 20.

Szászrégeni Takarékpénztár R. T.

Szászrégeni Ipar- és Kereskedelmi Bank R. T.

„Mureșiana“ Inst. de Credit și Economii S. A.

Szászrégenvidéki Takaréék és Hitel R. T.

Keresztény Hitelszövetkezet Szászrégen.

Marosvásárhelyi Takarékpénztár R. T.

szászrégeni fiókiintézete.

Marosvásárhelyi Leszámitolóbank R. T.

szászrégeni fiókiintézete.

dar felul cum s'a pregătit deschiderea judecătorei este curată batjocură.

Se vede că Ministerul Justiției — și întreg șirul bărbaiilor cu răspundere până la Dl. primpreședinte al Tribunalului Mureș — sunt de credința, că o judecatorie nouă se poate înființa cu „hai hai“, — se delegează un judecător dela Reghin, — telefonic — nu se ia nici o măsură ca deschiderea să se facă cu o oarecare solemnitate. Pentru Dumnezeu, dar de ce se fixează date certe, cari nu se țin, și se face rușinosul spectacol, că se înființează o judecatorie nouă, care în starea sa prezentă — n'are puțință de funcționare, căci nici localul nu este încă isprăvit, nici mobilierul n'a sosit.

Triste capete conducătoare, cari își fac, officios, bătaie de joc de 1 Aprilie, păcălind însuflețirea unui ținut întreg.

Pentru dl prefect al județului.

Știm că dl prefect al județului nostru trece foarte adeseori peste podurile de fier dela Reghin și Jernuțeni, dar ni se pare, că până acum n'a băgat de seamă în ce hal de stricăciune sunt aceste două poduri. Pe marginile acestor poduri au fost, în cele trecute vremi, niște ridicături făcute din scânduri, cari serveau la trecerea bieților muritori peste aceste două falnice poduri. Astăzi bieții trecători — dacă nu sunt cu multă băgare de seamă — sunt în primejdia de-a cădea în Mureș, căci aproape toate scândurile de pe poduri lipsesc. Starea mizerabilă în care se află aceste două poduri e o rușine. Și rușinea e cu atât mai mare, cu cât noi suntem în firmitul scândurilor și cu puțină cheltuială și cu mai multă tragere de inimă pentru viața oamenilor și pentru bunurile statului aceste poduri s'ar fi putut repara de mult.

Dl prefect este rugat să ia cele mai grabnice măsuri, ca aceste poduri să fie reparate fără întârziere, pentru că nu auzim, mâine — poimăne, că cutare și cutare trecător a căzut în Mureș și s'a innecat numai din pricina halului de stricăciune în care sunt ținute podurile de pe șoseaua națională. Să nu se spună că nu sunt bani. Pentru astfel de lucruri trebuie să fie bani.

In ziua de 9 Aprilie crt Partidului național-țărănesc va ținea o mare adunare la Teaca.

Știri culturale.

Din Beica română. In ziua de 24 Martie crt. „Cercul cultural Sănmihaiul de pădure“ a ținut o ședință culturală în comuna Beica de sus. La ora 12 a avut loc ședința intimă în care a ținut o lecție practică dl inv. Traian Vețan din Șerbeni, iar dl inv. Ioan Ciucianu din Sănmihaiu a ținut o conferință pedagogică.

După terminarea ședinței intime corpul didactic, apoi delegații desp. Reghin al „Astrei“ și poporul din comună au luat parte la vecernie, după care s'a deschis ședința publică sub presidenția dlui inv. dir. I. M. Pop din Sănmihaiu, care a salutat pe oaspeți și mulțimea de popor prin câteva cuvinte călduroase.

După aceea a vorbit dl Dr. Vasile Nicolescu, medic, delegatul desp. Reghin al „Astrei“, despre boalele molipsitoare. Dl preot Mirion, delegatul cercului preoților uniți, a vorbit despre „viața sufletească“, iar dl inv. T. Vicol despre „dragostea de neam și țară“.

De încheiere dl președinte I. M. Pop a mulțumit conferențiarilor pentru bunele sfaturi și îndrumări împărtășite poporului, iar dl Victor Nicoară, preotul local, a rostit câteva cuvinte de mulțumită în numele sătenilor.

Din Malorești. Tot în ziua de 24 Martie s'au ținut prelegeri populare în comuna Maiorești, aici din partea altui cerc cultural. Au vorbit: dl inv. Ștefan Șulariu despre „școală“. Dl adm. prot. Ioan Maloș despre „credință“ și dl Dr. Eugen Nicoară despre „igiena sătenului“.

Spre știre.

In ziua de 16 Aprilie a. c. (a doua zi de Paști), ora 3 după amiază, partidul național-țărănesc va ținea o mare adunare în comuna Sănmihaiul de pădure. Toată lumea din jur să se adune la Sănmihaiu.

ANUNȚ.

Inchiriez localul de prăvălie, crismă, măcelărie, brutărie ce formează obiect al messei falimentare Nicolea Criștiu din Rușii-Munți.

Detalii se pot primi în cancelarea mea advocațială (Reghin, Piața Regele Ferdinand No. 17).

Dr. Ioan Luca, avocat
curator al messei falimentare
Nicolae Criștiu din Rușii-munți.

No. 373—1928 port. 270
Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 339—1928 și în baza deciziei No. G. 853—1928 Jud. mixte Gheorgheni în favorul reclamanților Dr. Lázár Petru și Orosz Ioan din Gheorgheni reprezentat prin avocat Dr. Vámos Ferdinand pentru incasarea creanței de 13.646 Lei și acces, se fixează termen de licitație pe ziua 11 Aprilie 1928 orele 10 a. m. la fața locului în comuna Gheorgheni la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 ceas de dame double cu un lanț double în lungime 1¹/₂ metri subțire. 1 ceas de buzunar de argint, 1 mașina de cusut, 1 șezlon, 1 ramă de oglinde de toalet în valoare de 7400 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat, face 13.646 capital, dobânzile cu 12% socotite din ziua 9 Ian. 1928 iar speșele până acum stabilite de 3163 Lei.

Gheorgheni, la 5 Martie 1928.
V. Lörincz, port. deleg.

No. 374—1928 port. 266
Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 483—927 și No. G. 8441—1927 a judecătoria mixte din Gheorgheni în favorul reclamantului Dr. Egyed Ludovic și tov. reprezentat prin avocat Dr. Matis Albert pentru incasarea creanței de 8460 Lei și accesori se fixează termen de licitație pe ziua 11 Aprilie 1928 orele 13 p. m. la fața locului în comuna Suseni la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitațiune pub. judiciară: 1 car de economie, 2 bol, 1 sani de pădure în valoare de 15.000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Pretenziunea care e de incasat, face 2920 Lei capital, —% taxa cambială dobânzile cu 12% socotind din 14 Ian. 1927 iar speșele până acum stabilite de 6406 Lei.

Gheorgheni, la 5 Martie 1928.
V. Lörincz, port. deleg.

No. 28—1928. 272
Publicațiune de licitație.

In baza deciziei No. G. 611—1928 obiectele prețuite în 20.000 Lei excvate în favoarea lui Săbău Vita măr. Manecan-Gorea repr. prin avocatul Dr. Ioan Dorgo pentru datoria de 15.000 lei și acces. se vor vinde prin licitație la 12 Aprilie 1928 la orele 16 în comuna Archiud.

Teaca, la 27 Martie 1928.
Al. Orbok, deleg. jud.

România. Tribunalul Târgu-Mureș.
No. Pers. Jur. 2624/1924-3. 268

Incheiere.

Tribunalul în baza cerere și anexelor înaintate sub No. de mai sus pentru recunoașterea și înscrierea în Registrul Pers. Juridice a Fundațiunea Biblioteca Contelui Samoila Teleki prin această ordină înscrierea juridice conform a. t. 2 din legea și art. 98 din Regulament. Despre aceasta va încunoștiința pentru conformare.

Tg. Mureș, la 17 Ianuarie 1925.

Grefier: G. Zajzon m. p.
Consilier: Ștefan Leon m. p.
Pentru conform.: (ss) Lucreția Berșan.

No. 375—1928 port. 265
Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 5206 1927 și No. G. 7624—1927 Jud. mixte Gheorgheni în favorul reclamantului János B. Ignác din Gheorgheni reprezentat prin avocat Dr. Matis Albert pentru incasarea creanței de 2800 Lei și acces, se fixează termen de licitație pe ziua 12 Aprilie 1928 orele 10 a. m. la fața locului în comuna Gheorgheni la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 car de carat, 1 car de otave în valoare de 4000 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat, face 2800 Lei capital, dobânzile cu 12% socotite din ziua 1 Iunie 1927 iar speșele până acum stabilite de 1284 Lei.

Gheorgheni, la 5 Martie 1928.
V. Lörincz, port. deleg.

No. Pers. Jur. 2645/3 1924. 273
Incheiere.

Tribunalul în baza cererii și anexelor înaintate sub No. de mai sus pentru recunoașterea și înscrierea în Registrul Pers. Jur. Prima Reuniune pentru înmormântare din Reghin, prin această ordină înscrierea Societății în Registrul Pers. Juridice, conf. art. 2 din Lege și art. 98 din regulament.

Despre aceasta va încunoștiințează pentru conformare. Tg.-Mureș, la 25 Martie 1925.

G. Zajzon m. p.
Leon m. p.
grefier. consilier.

No. 372—1928 port. 271
Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel judecătorească aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 7109-1927 a Judecătoria mixte Gheorgheni și în baza deciziei No. G. 8041—1927 Judecătoria mixte din Gheorgheni în favorul reclamantului Gáll Ioan lui Ignác din Joseni reprezentat prin avocat Dr. Ioan Aved pentru incasarea capitalului de 600 Lei și acces, se fixează termen de licitație pe ziua 10 Aprilie 1928 orele 12 a. m. la fața locului în comuna Joseni unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 car de economie, 1 cal în valoare de Lei 4500.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Pretenziunea care e de incasat, face 600 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 6 Oct. 1927 iar speșele până acum staverite de 763 Lei — bani.

Gheorgheni, la 5 Martie 1928.
V. Lörincz, port. delegat.